

Gazeta 1932-yil 1-maydan chiqa boshlagan

Xalq deputatlari Boysun tuman Kengashi va tuman hokimligining gazetasi

2024-yil — Yoshlar va biznesni qoʻllab-quvvatlash yili

SESSIYA

YILIMIZ ISTIQBOL BELGILANDI

Odatdagidek, yil oxiriga borib deputatlarimiz tumanimizning kelgusi yil istiqbollarini tuman Kengashining navbatdagi sessiyasida muhokama etib, prognoz ko'rsatkichlarni tasdiqlaydilar. Har bir sohani rivojlantirishda mahalliy byudjet tomonidan ajratiladigan pul mablag'lari qaysi maqsadlarda foydalanilishi belgilab oladilar.

Tuman Kengashining 70-sessiyasida ham asosan ikkita masala muhokamaga qo'yilgan edi. Dastlab tumanda yuridik va jismoniy shaxslarning qishloq xo'jaligiga mo'ljallangan yerlarida 2024-yil uchun yer solig'i stavkalarini belgilash haqidagi masala muhokama etilgan bo'lsa, ikkinchi masala, "Boysun tumanining 2024-yilga mo'ljallangan mahalliy byudjetini tasdiqlash to'g'risida"gi masala yuzasidan tuman moliya bo'limi mudiri Shavkat To'rayevning ma'ruzasi tinglandi. Shundan so'ng deputatlar yuqoridagi masalalarni muhokama etishga kirishdilar. Nazar Turdiboyev, Fayziddin Tursunqulov, Abdulla Rahimov singari deputatlar soliq stavkalari, sohalarga yo'naltirilgan byudjet mablag'lardan foydalanishni nazorat qilib borish, tibbiyot, xalq ta'limi, qurilish sohalari bilan bir qatorda fizkultura va sportni rivojlantirish, yoshlarni qo'llab-quvvatlash yuzasidan o'z fikr-mulohazalari bilan o'rtoqlashdilar. Sessiyada yilimiz istiqboli tasdiqlanib, ayni paytda sohalarni rivojlantirishga qaratilgan fikr-mulohaza va takliflar asosida dasturlar tuzish boshlandi.

G. TOSHBAYEV, tuman Kengashi deputati.

Республика маънавият ва маърифат Кенгашининг навбатдаги йиғилишида мухтарам Президентимиз жойларда маънавий-маърифий мухитни янада яхшилаш, бу борада маданият, театр жамоалари имкониятидан самарали фойдаланиш хусусидаги таклиф ва мулоҳазаларини билдирган эдилар.

Мамлакатимизда ҳам театр санъати ривожланган. Хусусан, барча вилоятлар марказларида театр жамоалари фаолият олиб бормоқда. Аммо уларнинг фаолиятидан барча бирдек баҳраманд бўла олмаёпти. Жумладан, вилоятимиз маркази Термизда фаолият юритаётган Маннон Уйғур номидаги театр жамоасининг сахна асарларини томоша қилиб завқ олиш, айтишлик, олис туманлар аҳолиси учун имконият хорижидаги иш. Кўпгина давлатларда мана шундай муаммоларга аллақачон ечим топишган: томошабин театрга бориши қийин бўлган шaroитда театр томошабин ҳузурига бориш тахрибаси мавжуд.

Сурхондарё вилоят драма театри ижодий ҳодимлари ўтган йиллар давомида хонамашу тахрибаси янароқ турмушимизга икки-уч мартаба ташриф буюриб, ажойиб томошаларини тақдим қилгандилар. Президентимизнинг

аҳоли орасида театр маданиятини шакллантириш борасидаги таклифларидан сўнг мазкур жамоаянги йилнинг дастлабки кунлариданоқ туманимизда ижодий сарфарида бўлиб, "Хазина" номидаги сахна асарини томошабинларга тақдим этдилар.

Асар гарчанд комедия жанрида бўлса-да, унда бугунги кундаги ҳаётимизда учраб турувчи ижтимоий-маиший муаммолар талқин этилганлиги билан ҳам томошабинларда катта таассурот қолдирди, дейиш мумкин. Айниқса, ҳар бир актёрнинг ўз персонажлари ички оламини кўрсатиб бера олиш маҳорати бугунги кунда вилоят-

лар театр жамоаларида ҳам профессионал муҳит ўзига хос шаклланиши, театр репертуарлари томошабиннинг диди ва савияси талабларига жавоб бера оладиган асарлар билан бойитилаётганлигидан дарак беради.

Уша кунга гарчанд асар уч мартаба қайта намоиш этилган бўлса-да, томоша зали бўш қолгани йўқ. Бу халқимиз ҳали театрдан узоқлашма-

гани ва эндиги вазифа мана шу масофани янада яқинлаштириш лозимлигини кўрсатади.

Қизиқарли кечган театр томошасидан сўнг томошабинлар вилоят драма театри жамоасига қизиқарли байрам сахнаси учун ўз миннатдорчиликларини билдирдилар.

Ҳамза БОЗОРОВ,
туман маданият маркази раҳбари.

Surxondaryo viloyati Boysun tumanining 2024-yilgi mahalliy byudjetini tasdiqlash to'g'risida

O'zbekiston Respublikasi "Mahalliy davlat hokimiyati to'g'risida"gi Qonunining 6-, 24-moddalari, Byudjet kodeksining 99-moddasi, 2023-yil 25-dekabrda O'RQ-886-son "2024-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida"gi Qonuniga muvofiq hamda Surxondaryo viloyat Iqtisodiyot va moliya Bosh boshqarmasining 2023-yil 26-dekabrda 22-04-13/7524-sonli xatini inobatga olib, xalq deputatlari Boysun tumani Kengashi

QAROR QILADI:

1.O'zbekiston Respublikasining 2023-yil 25-dekabrda O'RQ-886-son "2024-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida"gi Qonuni hamda Xalq deputatlari Surxondaryo viloyati Kengashining 2023-yil 29-dekabrda VI-81-232-8-0-K/23-sonli qarori ijro va rahbarlik uchun qabul qilinsin.

2.O'zbekiston Respublikasining "2024-yil uchun O'zbekiston Respublikasining Davlat byudjeti to'g'risida"gi 2023-yil 25-dekabrda O'RQ-886-son Qonuniga (keyingi o'rinlarda Qonun deb ataladi) muvofiq Boysun tuman mahalliy byudjetining 2024-yil uchun daromadlari 68,7 milliard so'm, xarajatlari 148,4 milliard so'm prognoz qilinganligi hamda respublika byudjetidan ajratiladigan tartibga soluvchi byudjetlararo transfertlar 79,7 milliard so'm miqdorida tasdiqlanganligi ma'lumot uchun qabul qilinsin.

3.2024-yil uchun mahalliy byudjeti daromadlar prognozi ko'rsatkichi 1-

ilovaga muvofiq ma'lumot uchun qabul qilinsin.

4.Tuman byudjetidan 2024-yilgi hududiy byudjet mablag'larini taqsimlovchilarga ajratiladigan xarajatlarning umumiy cheklangan miqdorlari 2-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

5.2024-yil uchun tuman byudjetiga umumdavlat soliqlaridan ajratmalar normativlari 3-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

6.2024-yil uchun tuman mahalliy byudjetlarining daromadlari va xarajatlarning prognozi 4-ilovaga muvofiq ma'lumot uchun qabul qilinsin.

7.2024-yil uchun tuman mahalliy byudjetiga viloyat byudjetidan ajratiladigan tartibga soluvchi byudjetlararo transfertlar miqdori 5-ilovaga muvofiq tasdiqlansin.

8.2024-yil uchun tuman byudjeti xazira jamg'armasi hajmi 1,3 milliard so'm miqdorida belgilansin.

9.2024-yil tuman byudjeti

shaxsiy g'azna hisob varag'ida turgan byudjet mablag'larining yo'l qo'yiladigan eng kam miqdori 768,8 million so'm 6-ilovaga muvofiq belgilansin.

10.O'zbekiston Respublikasi Qonuni bilan 2024-yil Xalq deputatlari Kengashlarini mahalliy byudjetni boshqarishda, xususan mahalliy byudjet xarajatlari hududiy byudjet mablag'larini taqsimlovchilar kesimida tasdiqlash va ularning Kengash oldidagi hisobdorligini belgilash bo'yicha vakolatlari kengaytirilganligi inobatga olinsin.

11.2024-yilda tuman soliq inspeksiyasini saqlash xarajatlari tuman mahalliy byudjetidan, qishloq xo'jaligi bo'limini saqlash xarajatlari viloyat byudjetidan amalga oshiriladi.

Shuningdek, 2024-yilda quyidagi soliq turlari:

a) Quyidagi soliq turlari shahar va tumanlar byudjetiga to'liqligicha o'tkazib beriladi:

jismoniy shaxslardan olinadigan

mol-mulk solig'i;

jismoniy shaxslardan olinadigan yer solig'i;

jismoniy shaxslarning mulklarini ijaraga berishidan olinadigan yillik daromadlari bo'yicha deklaratsiyaga asosan hamda yakka tartibdagi tadbirkorlar tomonidan to'lanadigan daromad solig'i;

sement va ohaktoshdan tashqari, alohida noruda qurilish materiallari bo'yicha yer qaridan foydalanish uchun soliq;

yig'imlar;

yakka tartibdagi tadbirkorlar uchun daromad solig'i;

yuridik shaxslardan olinadigan mulk solig'i;

aylanmadan olinadigan soliq;

benzin, dizel, siqilgan gaz, suyultirilgan gaz yoqilg'isini yakuniy iste'molchilarga sotishdan aksiz solig'i;

yuridik shaxslarning mol-mulkiga solinadigan soliq.

(Davomi 2-betda)

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2023 йил 25 декабрдаги "Маҳалла институтининг жамиятдаги ролини тубдан ошириш ва унинг аҳоли муаммоларини ҳал этишда биринчи бўлин сифатида ишлашни таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПФ-209-сон Фармони асосида "маҳалла еттичилиги" (аввалги "бешлик") ҳар бир аъзосининг вазифалари белгилаб берилди.

Унга кўра маҳалла раисининг асосий вазифалари маҳалла ободончилигини таъминлаш, шу жумладан, "Обод маҳалла", "Обод кўча", "Обод хонадон" мезонларини жорий этишда аҳолининг фаол иштироки ва масъулиятини ошириш, "Яшил макон" умумийлий лойиҳасида дарахт ва бута кўчатлари экиш бўйича тарғибот ишларини амалга ошириш, соғлом жамиятнинг муҳитни сақлаш, миллий қадриятлар, урф-одатларимизни тарғиб қилиш, исрофгарчиликсиз ихчам тўйлар ўтказишларини таъминлаш, маҳаллага бириктирилган давлат органлари вакиллари мумамоларни ҳамкорликда ҳал этишга сафарбар этиш, муаммоларга ечим топишни таъминлашдан иборат бўлади.

Маҳалланинг доимий даромадга эга бўлмаган ишсиз аҳолиси қатлами касбунаҳар ҳамда тadbirkorликка ўқитиш, банд-

лигини таъминлаш чораларини кўриш, маҳаллада тadbirkorлиқни ривожлантириш ва қўллаб-қувватлаш мақсадида кредит ва субсидиялар ажратилишида кўмаклашиш, ўзини-ўзи банд қилган ҳамда ташаббускор фуқароларнинг тadbirkorликка қизиқишларини аниқлаш, уларни кичик бизнес субъектига айлантириш ҳоким ёрдамчиларининг асосий вазифалари ҳисобланади.

Маҳалла ёшлари учун масъул бўлган ёшлар етакчилари асосан маҳалладаги ёшларнинг бўш вақтини мазмунли таъминлаш, уларни "Беш ташаббус" олимпиадасига жалб этиш, ишсиз ёшлар ва мактаб битирувчилари бандлигига кўмаклашиш, хусусан, "Ёшлар бандлиги дастури"ни маҳаллада амалга ошириш, давлат кўмадига муҳтож "ошир" тоифадаги ёшларнинг ҳаётида ўз ўрнини топишга кўмаклашишга масъулдир.

Фармонга кўра маҳалла хотин-қизлар фаоли зиммасига ҳам долзарб вазифалар қўйилган. Хусусан, маҳаллада "Соғлом оила — соғлом жамият" тамойилларини тарғиб қилиш, жумладан, яқин қариндошлар ўртасидаги ва эрта никоҳнинг олдини олиш, репродуктив саломатлиқни яхшилаш, оилавий қадриятларни мустаҳкамлаш бўйича мақсадли чора-тадбирларни амалга оширади. Хотин-қизларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини

Ёшлар тadbirkorлик кластери муҳандислик, техника коммуникациялар билан таъминланган ва ёш тadbirkorларга узоқ муддатли ижара ҳуқуқида фойдаланиш учун бериладиган ишлаб чиқариш майдонларини ўз ичига олган ҳудуд ҳисобланади.

Кластерлар ҳудудида жойлашган ишлаб чиқариш майдонлари фақат Ўзбекистон Ёшлар иттифоқида аъзо бўлган ёш тadbirkorларга корхона ташкил топгунига қадар, аммо беш

йилдан кўп бўлмаган муддатда ижара берилди. Кластерда ёшларга маслаҳат бериш, тadbirkorлик фаолиятини амалга ошириш билан боғлиқ зарур ҳужжатларни тайёрлашда амалий ёрдам кўрсатиш хизматлари бепул амалга оширилади. Кластер ҳудудида жойлаштирилаётган ҳодимларнинг штати 35 ёшгача бўлган шахслар билан тўлдирилиши ва улар ҳодимлар умумий сонининг камида 70 фоизини ташкил этиши керак. Фойдаланилмаётган, шу жумладан, эркин

Президенти-мизнинг бир қатор фармон ва қарорлари билан маҳалла институтини янада такомиллаштириш орқали аҳоли фаровонлигини янада оширишга алоҳида аҳамият қаратилмоқда.

Хусусан, Ўзбекистон Республикаси Президентининг "Маҳалла институтининг жамиятдаги ролини тубдан ошириш ва унинг аҳоли муаммоларини ҳал этишда биринчи бўлин сифатида ишлашни таъминлашга қаратилган чора-тадбирлар тўғрисида"ги 2023 йил 21 декабрдаги ПФ-209-сон Фармони ҳамда "Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси фаолиятини йўлга қўйиш ва маҳаллаларда

вазифалар, жумладан, маҳалла уюшмаси ва Кенгаш олдида турган устувор вазифаларни тўғри йўлга қўйиш ва амалга ошириш борасидаги устувор ишлар хусусида батафсил тўхтаб ўтилди. Шунингдек, маҳалла "еттичилиги" тизимининг самарадорлигини ошириш борасидаги таклиф ва мулоҳазалар ҳам муҳокама этилди.

Ташкилий йиғилиш давомида кун тартибига қўйилган масалалар юзасидан бўлиб ўтган музокаралар жараёнида сўз олган Республика маънавият ва маърифат маркази туман бўлими раҳбари С.Ғазиева, Авлод



бошқарув тизимини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги 2023 йил 21 декабрдаги ПК-402-сон қарори билан маҳаллаларни қўллаб-қувватлаш борасида устувор вазифалар белгилаб берилди.

Мазкур белгиланган вазифалар ижроси доирасида жорий йилнинг 12 январь кунда Boysun туман маҳаллаларни қўллаб-қувватлаш Кенгашининг ташкилий йиғилиши бўлиб ўтди. Унда дастлаб туман ҳокими Боҳадир Шукуровнинг юқорида тилга олинган Президент Фармон ва Қарорлари доирасида туманда амалга оширилиши лозим бўлган муҳим

МФЙ раиси С.Хурсанов, Арикусти МФЙ раиси Т.Муртазоев ва бошқалар маҳаллалар фаолиятини янада такомиллаштиришга қаратилган Президент фармон ва қарорларини жойларда тўғри амалга оширилишини таъминлаш борасида ўз фикр ва мулоҳазаларини билдирдилар.

Йиғилиш сўнггида Сурхондарё вилоят Маҳалла кўндалар-қувватлаш Кенгашининг ташкилий конференциясига Boysun туманидан олти нафардан иборат делегатлар таркиби сайланди.

Юнус ХОЛИЁРОВ,
туман ҳокимлиги ахборот хизмати раҳбари.

ЁШЛАР ТАДБИРКОРЛИК КЛАСТЕРЛАРИГА ИМТИЁЗ



иқтисодий ва кичик саноат зоналари ҳудудида жойлашган давлат мулкчи Ўзбекистон Ёшлар иттифоқи аъзоси бўлган ёш тadbirkorларга Ўзбекистон ёшлар иттифоқининг шаҳар ҳамда туман Кенгашларининг илтимосига

кўра 5 йилдан кўп бўлмаган муддатда ижара ҳақининг "нол" ставкаси бўйича ижарага берилади.

Шавкат ТОҒАЕВ,
Давлат хизматлари маркази мутахассиси.

Азиз мушаррифлар! **BOYSUN**
2024 йил учун "BOYSUN" ГАЗЕТАСИГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА
Обуна бўлиш бевосита газета муҳарририяти орқали амалга оширилади. (Агро-банкдаги ҳисоб рақами: 2 0 2 1 0 0 0 0400429681001, ИНН:202173689)
Йиллик обуна баҳоси — 200000 сўм.

(Boshi
1 -betda)

XALQ DEPUTATLARI BOYSUN TUMAN KENGASHINING QARORI

b) Quyidagi soliq turlari va boshqa majburiy to'lovlar viloyat byudjeti hamda shahar va tumanlar byudjetlari o'rtasida taqsimlanadi:

yuridik shaxslardan olinadigan yer solig'i; elektr stansiyalaridan boshqa to'lovchilar tomonidan to'lanadigan suv resurslaridan foydalanганlik uchun soliq;

jismoniy shaxslardan olinadigan daromad solig'i; v) Mobil aloqa xizmatlari uchun aksiz solig'i va alkogol mahsulotlari, shu jumladan, pivo uchun aksiz solig'idan tushumlar tuman va shahar aholisining viloyat aholisidagi ulushiga muvofiq o'tkazib beriladi.

12.Tuman hokimiyatining birinchi o'rinbosari (F.Normamatov), tuman Iqtisodiyot va moliya bo'limi (Sh.To'rayev), tuman soliq inspeksiyasi (T.Sarmanov) tuman hokimligi va mas'ul tashkilotlar bilan birgalikda:

tegishli byudjetlarni birinchi navbatda ish haqi va unga tenglashtirilgan to'lovlar, oziq-ovqat va doridarmon va kommunal xizmatlar xarajatlarining rejalashtirilishini nazarda tutgan holda shakllantirish; mahalliy byudjeti prognoz ko'rsatkichlarni o'z vaqtida va samarali bajarish; byudjet mablag'laridan maqsadli va samarali foydalanish;

byudjet intizomiga rioya etilishi ustidan nazorat va mas'uliyatni yanada kuchaytirish; tegishli mahalliy byudjetlarga soliqlar va boshqa majburiy to'lovlarning to'liq tushumini ta'minlash; byudjet daromadlar bazasini oshirish va qo'shimcha rezervlarni aniqlash zarurligiga alohida e'tibor qaratish.

13.Tuman soliq inspeksiyasi (T.Sarmanov) O'zbekiston Respublikasi Soliq kodeksida belgilangan vakolatlaridan kelib chiqib:

soliqlarning to'liq va to'g'ri hisoblanishini hamda ushbu soliqlarni o'z vaqtida byudjetga undirilishi ustidan nazoratni kuchaytirish;

yer solig'i, suv resurslaridan foydalanганlik uchun soliq va mol-mulk soliqlari bo'yicha doimiy tahlillar o'tkazgan holda, soliqlarni to'liq hisoblanishini ta'minlash hamda ushbu soliq to'lovlari bo'yicha soliq qarzdorligiga yo'l qo'ymaslik choralarini ko'rish; aylanmadan soliq turi bo'yicha soliq to'lovchilar tomonidan naqd pul aylanmalarining soliq hisobotlarida to'liq aks etirilishi ustidan doimiy soliq nazoratini o'rnatish hamda zarur hollarda xronometraj va kameral soliq nazorati tadbirlarini o'tkazish;

bunda, mazkur yo'nalishda jamoatchilik nazoratini kuchaytirish maqsadida fuqarolarga xarid chekini talab qilib olishni targ'ib etuvchi ijtimoiy roliklar hamda video materiallar tayyorlab, ijtimoiy tarmoqlar va ommaviy axborot vositalarida keng targ'ibot-tashviqot ishlarini olib borishga alohida e'tibor qaratinslar.

xatlov ishlarini samarali tashkil etish orqali yer

va mol-mulk solig'i ning soliq bazasini oshirish vazifasi yuklatilsin.

14.Tuman soliq inspeksiyasi (T.Sarmanov), Kadastrlar palatasi tuman filiali boshlig'i (M.Jo'rayev) 2023-yildan boshlab yuridik shaxslar mol-mulk solig'ini hisoblashda ko'chmas mulklarga 1 kv.metr uchun minimal miqdorlar joriy etilganligidan kelib chiqib, tumanda mavjud soliq to'lovchilarning mol-mulk lari maydonlarini chuqur tahlil etgan holda ushbu mol-mulk larga nisbatan soliqlarni to'liq hisoblanishini ta'minlasin.

15.Tuman soliq inspeksiyasi (T.Sarmanov), Kongeologiya faoliyatini nazorat qilish inspeksiyasining janubiy mintaqaviy inspeksiyasi hamda tuman hokimligi bilan birgalikda:

noruda qurilish materiallarini qazib olish sohasida noqonuniy faoliyat olib borayotgan karerlarni aniqlash bo'yicha xatlovlar o'tkazish;

xatlov natijalari bo'yicha aniqlangan noqonuniy faoliyat olib borayotgan karerlar faoliyatini qonuniylashtirish hamda ularni soliq bazasiga qamrab olish;

noruda qurilish materiallarini qazib olish sohasida faoliyat olib borayotgan karerlar tomonidan qazib olinayotgan noruda qurilish materiallar hajmining soliq hisobotlarida to'liq aks etirilishi ustidan nazorat o'rnatish.

Bunda, ushbu sohada faoliyat olib borayotgan karerlarning qazib olish hajmlarini doimiy tahlil qilib borish hamda zarur hollarda qazib olish hajmlarini aniqlashda mahalliy byudjetning qo'shimcha manbalari hisobidan "markshedydrik" xizmatlaridan foydalanish lozimligi alohida belgilab qo'yilsin.

16.Majburiy ijro byurosi Boysun tuman bo'limi boshlig'i (M.Mirzayev) tuman davlat soliq inspeksiyasi boshlig'i (T.Sarmanov) bilan hamkorlikda soliqlar va boshqa majburiy to'lovlar bo'yicha mavjud soliq qarzdorliklarini byudjetga undirish yuzasidan tegishli choralar ko'rib borsin hamda choraklar yakuni bilan soliq qarzdorliklarining chorak boshiga nisbatan kamayib borishi bo'yicha barcha kompleks chora-tadbirlar ko'rish vazifasi yuklatilsin.

17.Kambag'allikni qisqartirish va bandlikka ko'maklashish bo'limi (U.Jo'rayev), tuman hokimligi jismoniy shaxslarning yer va mol-mulk soliqlari bo'yicha joriy hisoblangan soliqlarni hamda ushbu soliqlardan mavjud soliq qarzdorliklarini undirish yuzasidan soliq organlariga amaliy yordam ko'rsatish.

18.Kengashning mahalliy byudjet, iqtisodiy islohotlarni amalga oshirish, investitsiyalar va tadbirkorlikni rivojlantirish masalalari bo'yicha doimiy komissiyasi:

Boysun tuman hokimligi

2023-yil 30-dekabr, VI-70-126-8-110-K/23

B.SHUKUROV

Бутун меҳнат фаолиятим кишлоқ ҳўжалиги соҳасида ўтган. Ҳамюрт элдошларим буни яхши билишади. Ҳўжалик раҳбаридан тортиб, туман ҳоқими вазифасигача ишлаганимдан ҳам хабардор. Аммо эсимни танганимдан бўён ҳамиша бошқа бир “дард” билан ёнма-ён, бақамти яшаяпман.

Яхши маънодаги бу дард — адабиёт, ижод ва китобхонликдир. Мен бугунгача ҳаётимни бир кун бўлса-да бу “дард”дан айро кўрмаганман, кўра олмасам ҳам керак. Мана, яқинда “Бойсун дарғалари” номли яна бир китобим босмадан чиқди. Ёш бир жойга бориб қолди, деган фикрда ижоддан узоклашмаганим натижаси бу.

Дарвоқе, мен аслида ўзим ҳақимда, асарларим ҳақида ёзиш ниятида қалам олмагандим, қўлимга. Ҳолис ниятларим, тўғрироғи тақлифларим бор эди... Неча йилдирки, шу тақлиф ҳақида ўйлайман. Бир-икки ижодкор укаларимга “ёрилдим” ҳам. Оқибат, уларнинг маслаҳату фикрларини инобатга олиб, ўзимизнинг газета орқали кенг жамоатчилик, қолаверса, туман раҳбарияти эътиборига ҳавола қилишни маъқул кўрдим.

Хуллас, адабиёт, маънавият-маърифат, илм-фан ҳақида ўйлай туриб, ҳаёлимга шундай бир фикр келади. Бу ҳақда кўп ўйладим, мулоҳаза қилдим.

Келинг, адабиёт, катта маънодаги ижоддан бошласам.

Мен ўзимга савол бердим: бугунга келиб “Жаҳон адабиёти” деган майдонда оздир-кўндир ўз ўрнига эга бўлган ўзбек адабиётида Бойсун адабий муҳитининг (Бугун бемалол Бойсун адабий муҳити деб айта олиш мумкин. Х.Ч) нечоғли ўрни бор? Агар бор бўлса, энг аввало, биз – бойсунлик адабиётсеварлар, маърифат дарғаларидан бошлаб раҳбарларгача нечоғли

англаяпмиз, тасаввур қияпмиз?

Ўз замонасида “Гул ва Зебо” дostonи билан оламга машхур бўлган Масехо Бойсуний ўз асарлари билан халқимиз маънавият ҳазинасига қанчалик маънавий бойлик қўшганлигини бугун қай даражада англаб етаяпмиз. Умуман, Масехо Бойсуний ҳақида нималарни қанчалик биламиз? Яна, Масехогача ва Масехо замонида унга бақамти яшаб ижод этган адиблар, зиёлиларимиз ҳақида тушунчамиз қай даражада?

Замонавий адабиётимизчи? Ўзбек адабиёти, шеърятининг кейинги ярим асрлик ҳазинасини бебаҳо асарлар билан бойитган Шуқур Ҳолмирза, Эркин Ўззам, Усмон Азим... Бу ёғи тожик адабиётининг “Айтматови”га айланган, замонавий тожик адабиётини дунё сахнасига олиб чиққан Саттор Турсун...

Дунё фан оламига ҳам бир назар ташланг. Собиқ СССР Фанлар Академиясининг академиги Мулложон Эркаев, яна ўнлаб фан докторлари, профессорлар. Маданият соҳасида-чи. Ўзбекистон тарихида бўлмаган воқелик — бир тумандан бирин-кетин учта халқ ансамбли даражасидаги бадиий жамоа. Ўнга яқин “Ўзбекистонда хизмат кўрсатган маданият ходими” унвонига лойиқ қўрилган фидойи маданият ходимлари, журналист-ижодкорлар, ўзбекнинг биринчи “Халқ бахшиси” Шоберди бахши Болтаев...

Спорт соҳасига ҳам бир назар ташланг. Миллий кураш бўйича биринчи жаҳон чемпиони айнан бойсунлик полвонга тегишли эканлигини унутиб бўлармикан. Тоштемурнинг изидан юрган Абдулла Тангриев, Музаффар Тўрабоевлар-чи.

Harbiy vatanparvarlik — yoshlarimiz orasida olib boriladigan tarbiyaviy ishlarining ajralmas muhim qismidir. Shu bois joylarda yoshlar hamkorligida o'tkazilayotgan har qanday darajadagi siyosiy, madaniy-ma'rifiy tadbirlarning ma'lum bir qismi, albatta, harbiy vatanparvarlik mavzuida bo'lishiga alohida ahamiyat qaratiladi.

Zero, mamlakatimiz harbiy kuchlari safini hamisha har tomonlama salohiyatli, bilimli va jismonan baquvvat kadrlar bilan to'ldirib borish yoshlar hisobida amalga oshirilishini e'tiborga oladigan bo'lsak, farzandlarimizni yoshligidanoq harbiy-vatanparvarlik ruhida tarbiyalash nechog'li ahamiyat kasb etishini tasavvur qilish qiyin emas.

Yoshlarni harbiy chaqiruvga qadar harbiy ko'nikmalarga tayyorlash amaliyoti ham mana shu vazifalarning boshlang'ich qismi sifatida e'tirof etilgan bo'lib, bu jarayon asosan maktab ta'limi

yo'lida yig'itlik burchlarini bajarayaptilar. Hisob-kitoblarga ko'ra har yili domlanning 7-8 nafar shogirdlari aynan harbiy sohani tanlagani holda Qurolli kuchlarimiz safiga qo'shilyaptilar. Bu tumanimizning boshqa ta'lim maskanlari bilan solishtirganda eng yuqori ko'rsatkich.

“Chori komandir”ning o'zlariga xos bir xislatlari doim diqqatimni tortgan — u kishi hech qachon faqat fan doirasidagi ta'lim standarti bilan cheklanib qolmaganlar. Nazariy bilimlarni albatta amaliyot bilan muvofiqlashtirishga harakat qiladilar. Bunda harbiy vatanparvarlik mavzuidagi tadbirlar eng asosiy o'rin tutadi. E'tiborlisi shundaki, bu kabi mavzudagi tadbirlarni faqat birgina maktabimiz doirasida emas, balki hududdagi qo'shni maktablari talabalarini jalb etgan holda o'tkazishga intiladilar. Mana, yaqinda ham 14-, 15-, 24-, 40-, 62-, 46-umumta'lim maktablarining 10-11-sinf o'quvchilari hamda chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik fani o'qituvchilari ishtirokida katta tadbir o'tkazdilar. Tadbirda tuman

EL NAZARIDAGI “CHORI KOMANDIR”

dasturi doirasida amalga oshirib kelinadi. O'z-o'zidan ayon bo'ladiki, harbiy ta'limning mana shu boshlang'ich jarayoni sifati qay darajada bo'lishi shu soha mutaxassisi — chaqiruvga qadar boshlang'ich tayyorgarlik fani o'qituvchilarining o'z vazifasiga qani darajada yondashuviga juda-juda bog'liqlidir.

Bu masalada ishonch bilan ayitishim mumkinki, men faoliyat ko'rsatayotgan maktab yuqori sinf talabalarining baxti chopgan. Bunday deyishga asosim esa, mana necha yildirki, iste'fodagi kapitan Chori aka Berdiyevning ta'lim maskanimiz talabalariga chaqiruvga qadar boshlang'ich ta'limdan dars berayotganlaridir.

Ustozni Machay tomonlarda “Chori komandir” deya nomlashadi. Bekorga emas bu. Ayni paytda u kishining ta'limlarni olgan 70 nafar shogirdlaridan 20 nafari ofiser sifatida, 50 nafari esa shartnomasida asosida O'zbekiston Qurolli kuchlari safida xizmat qilib, mamlakatimiz osoyishtaligi va el tinchligini saqlashni ta'minlash

Mudofaa bo'limi boshlig'i O.Murodov va bir necha xodimlar ham ishtirok etib, o'tayotgan vatanparvarlik oyligi doirasida o'z fikr-mulohazalari, mamlakatimiz harbiy salohiyatini oshirish borasida olib borilayotgan islohotlar hamda yoshlarni harbiy vatanparvarlik ruhida tarbiyalashda maktab va jamoatchilik hamkorligi mavzuida qiziqarli ma'lumotlar va takliflarni bildirilar.

Tadbir davomida tajribali harbiy ustoz Ch.Berdiyev yig'ilganlariga Kalashnikov avtomatini qismlarga bo'lish va yig'ish mashg'ulotlari bo'yicha ochiq amaliyotni bajarib ko'rsatdilar. Shuningdek, tadbir jarayonida hududimizdan Oliy Harbiy bilim yurtlari va “Temurbeklar” maktabiga o'qishga borish istagida bo'lgan yoshlar saralanib, ro'yxatga olindi.

Behzod ERGASHEV, 46-umumta'lim maktabi o'qituvchisi.

14 ЯНВАРЬ — ВАТАН ҲИМОЯТЧИЛАРИ КУНИ

Ҳақиқий эр йигитнинг энг буюк, эзгу ва муқаддас вазифаси, аввало ўз оиласи, Ватани ва халқини муносиб Шавкат Мирзиёев.

Ҳарҳақиқат, мамлакатимиз ҳарбийлари бундай бурч ва вазифани касб сифатида танлаган мард ўғлонлардир. Зеро, уларнинг мардона хизматлари туфайли осмонимиз мусаффо, халқимиз хотиржам.

Ватан Ҳимоячилари куни муносабати билан январь ойи мамлакатимиз бўйлаб ҳарбий ватанпарварлик ойлиги деб эълон қилинган. Бу шуни аниқлатадики, сарҳадларимиз дахлсизлиги, халқимиз осоишталигини сақлашдек шарафли иш ҳақиқий маънода ҳар қандай эъзога лойиқ. Қолаверса, бу халқимиз, айниқса, ёшлар ўртасида ҳарбий-ватанпарварлик тарбияни янада яхшилаш, ёш авлод онгида ватанга садоқат ва муҳаббат туйғуларини шакллантиришда муҳим аҳамият касб этиши муқаррар.

Ўзбекистон Республикаси Президенти, Ўзбекистон Қуролли кучлари Олий Бош қўмондони Шавкат Мирзиёев қайд этганларидек, дунё миқёсда халқаро терроризм, экстремизм

каби хавф-хатарлар кучайиб, глобал хавфсизликка қарши таҳдидлар ортиб бораётган ҳозирги мураккаб даврда Қуролли кучларимизнинг жанговар салоҳиятини юксалтириш, моддий-техник базасини мустаҳкамлаш, замонавий қурол-ярқо ва ҳарбий техникалар билан таъминлаш, ҳарбий хизматчиларнинг жисмоний, маънавий интеллектуал

дунёнинг энг кучли давлатларининг Қуролли Кучлари ўртасида ўтказиб келинаётган ҳарбий тактик машғулотлар, танловлар ва мусобақаларда мамлакатимиз ҳарбийлари ҳам юқори натижаларга эришаётганлари мисолида ҳам гувоҳи бўлаяпмиз. Хусусан, кейинги беш йил давомида Америка, Англия, Россия, Покистон давлатларида

ТИНЧЛИГИМИЗ ИШОНЧЛИ ҚўЛЛАРДА

тайёргарлигини ошириш устувор вазифага айланмоқда. Ушбу талабдан келиб чиқиб мамлакатимиз ҳарбий потенциалини замон талаби даражасига кўтариш мақсадида олиб борилаётган ислохотлар натижаси ўлароқ бугунги кунга келиб, Ўзбекистон Қуролли Кучлари Марказий Осиёнинг энг кучли, салоҳиятли армияси сифатида эътироф этилмоқда. Буни биз кейинги йилларда

ўтказилган Ҳарбий-тактик мусобақаларда мамлакатимиз Қуролли Кучлари вакиллари мунтазам юқори ўринларни олиб, давлатимиз ҳарбий салоҳиятини дунёга намоён этиб, Ўзбекистонимиз сарҳадларининг дахлсизлиги ишончли қўлларда эканлигини исботлаб келяптилар. Биз бойсунликлар учун фахрланидиган жиҳати шундаки, ҳамюртимиз — Мачайда туғилиб ўсган Зокир Яллақаев бошлиқ

Yaqinda ko'hna va navqiron Samarqand shahri bo'ylab sayohatda bo'lib, amaliy seminarida qatnashdik.

Va albatta, yo'lo-yo'lakay katta magistrat yo'l atrofida o'matilgan ko'rgazmali vositalar, reklama yozuvlari e'tiborimizdan chetda qolmadi. Shuningdek, aynan shahar bo'ylab ham o'matilgan ko'rgazmali vositalardagi so'zlar, reklamalarning ma'no-mohiyatini anglab, qani edi Boysunimiz ko'chalarida ham mana shunday chiroyli va mazmundor ko'rgazmalar tashkil etilisa degan istak tug'ildi bizda.

REKLAMALAR XATOSIZ BO'LSA...

Darhaqiqat, shahrimizdagi ko'pchilik savdo nuqtalari va bozor peshtaxtalari hamda korxona, tashkilot, muassasalar peshtogida tashkil etilgan reklama tarzidagi yozuvlarning ko'pchiligi kishi diqqatini jalb etadigan darajada bo'lsa-da, ayrimlarida imloviy xatolar, to'ntqoq jumalalar hamon ko'zga tashlanadi. Yaqinda Respublika ma'naviyat va ma'rifat markazi tuman bo'limi, tuman ichki ishlar bo'limi va boshqa mutasaddi tashkilot vakillari hamkorligida shahrimiz bo'ylab o'tkazilgan nazorat ishlarida ham aynan shunday kamchilik va nuqsonlar aniqlandi. Biz mas'ul shaxslarga bu to'g'risida tushuncha berib xato kamchiliklarni to'g'irlash vazifasini topshirdik.

O'ral MURODOV, tuman hokimining maslahatchisi.

Хар галгидек бу йил ҳам ватанпарварлик ойлиги бошланиши ҳамон ёшларни Ватанини севишга, ўтган аждодларимиз руҳига ҳурмат кўрсатиш ва бугунги кунда ёшларимиз нечоғлик жисмоний тайёргарлик ва билимга эга эканликларини билиш мақсадида жойларда тadbирлар ўтказилиб бориляпти.

Туман мудофаа ишлари бўлими, ёшлар ишлари агентлиги, мактаб ва мактабгача таълим бўлимлари, маънавият ва маърифат вакиллари ҳамкорлигида 27-умумий ўрта таълим мактабида уюштирилган кўнрақ ёшлар билан мулоқот очик майдонда, мустақиллигимиз учун курашда вафот этган чорбоғлик Машраб Жўраев хотираси учун ўрнатилган бюст атрофида амалга оширилди. Дастлаб қаҳрамон йигитнинг бюсти пойга гуллар қўйилиб, хотираси ёд этилди. Унинг жасорати, ҳаёти ҳақида маълумотлар берилди. Бевоcита бу тadbирнинг давоми сифатида Ватан Ҳимоячилари куни арафасида мард ўғлон туғилган хонадонда бўлиб, оила аъзоларига ҳам ҳурмат кўрсатилди.

Албатта, бу каби тadbирлар ёшларни ватанпарварликка ундаш, уларни Ватанини севишга, ўтганлар руҳини ёд этишга хизмат қилса бугунги ҳаётлари учун ҳам руҳ беради. Шунинг учун ватанпарварлик ойлиги доирасидаги тadbирлар

ВАТАНПАРВАРЛИККА ЧОРЛАЙДИ



бошқа билим даргоҳлари, маҳаллаларда ҳам кенг миқёсда ўтказилди. Хусусан, 1-, 4-, 31-, 46-сонли ҳамада ихтисослаштирилган мактаблар, 4-, 11-сонли давлат мактабгача таълим ташкилотларида уюштирилган суҳбат, беллашув ва маърифий баҳслар қизиқарли, оммавийлиги билан ажралиб туради. Бу ишларни ташкил этишда Рустам Ҳамидов, Фариддин Амонов сингари зобитларимиз муносиб ҳисса қўшдилар. Ҳа, бу каби тadbирлар ёшларимизни ватанпарварликка чорлаб билим ва тарбия олишларида мададкор бўлиши турган гап. Ҳарбий ватанпарварлик мавзuida тантаналар Хотира майдонидаги тadbирлар билан боғланиб кетди.

Ортиқ МУРОДОВ, туман мудофаа ишлари бўлими бошлиғи.

МАЪРИФАТ МУЗЕЙИ БЎЛСА

ТАКРИФИМ

Дунё буларни кўриб, хай-ратга тушмайтми? Оламнинг бир кунжида, Ўзбекистон аталмиш мустақил юртда Бойсун номли ажаботвор, мард, тан-ти, алломишкелбат полвонлар, ижодкор-ёзувчи-ю, шоирлар ва бахшилар борлигига қойил қолмайтми?

Таърифларимни Масеҳо Бойсунидан бекорга бошла-мадим. Бугунги авлод, энг ав-вало бугунги бойсунликлар Бойсуннинг шарафи бўлишга арзийдиган бу инсон ва унинг кўплаб бойсунлик ижодкор сафдошлари ҳақида деярли ҳеч нарса билмаймиз. Савол туғилиши табиий: Масеҳо Бой-сунидан кейинги инсонлар, хусусан, адабиёт, маданият, фан, таълим, спорт соҳасида мамлакатимизни дунёга тани-тиб келаятган бойсунлик бу-юкларимиз ҳақида, айтийлик 50 йил ёки бир аср кейинги ҳамшаҳарларимиз яхшироқ бир тасаввурга, маълумотга эга бўлишармикан.

Шахсан ўзим бу саволга “Ҳа” деб жавоб бера олмадим. Йўқ, буюқ адибларимизу шо-ирларимиз мени нотўғри ту-шунмасинлар. Мен бу савол-га бошқа маъно, бошқа жиҳат-ларни ҳисобга олиб ижобий жавоб топа олмадим.

Гап Бойсун маданий-ада-бий, илм-фан, маънавий-маъ-рифий муҳитида етишиб чиқ-қан замондош буюкларимиз ҳақида ишончли материаллар, маълумотлар, уларнинг илмий, ижодий бисотларини авайлаб-асраб, келгуси авлодга еткази-ш ва сақлаш ҳақида кетяп-ти. Зеро, илгари суриладиган тақлифим замирида ҳам шу истак муассам.

Мана, яқинда муҳтарам Президентимиз маънавий-маърифий ишлар даражасини янада яхшилаш ҳақида алоҳи-да йиғилиш ўтказиш асноси-да ҳудудларда маънавий сек-торларини тузиш тақлифи би-лан чиқдилар. Мен давлати-миз раҳбарининг ушбу тақлиф-ларини эшитган чоғимдаёқ кўнглим тубида неча йилдан

бўён пишиб келаётган фикр-лар, мулоҳазалар яна жунбуш-га келди: Бойсун маданий-маърифий, адабий-илмий му-ҳитининг энг кўзга кўринган кишиларининг ҳаёти ва фао-лияти, ижоди, илмий ишлари ҳақида аниқ маълумотлар бе-рувчи ўзига хос маънавият-маърифат маркази, ўзига хос маънавият-маърифат музейи ташкил этиш шарт, деган тўхтамга келдим. Ва, бу мас-канда 50-100 йилдан кейинги авлод ҳам Ўзбекистон мада-нияти, адабиёти, санъати, илм-фан ва спортга улкан ҳисса қўшган, қўшиб келаяётган бой-сунлик машҳур инсонларимиз ҳақида маълумотлар олиб, уларнинг ҳаёти, фаолиятини мунтазам ўрганиб бориш им-кониятига эга бўлсинлар.

Тўғри, бу жуда кўп меҳнат ва албатта, маблаг талаб қиладиган иш. Аммо маънавий-маърифий тарбия билан бог-лиқ ҳар қандай машаққат, маб-лаг, Президентимиз таъкидла-ганларидек ўзини оқлайдиган юмуш. Энг муҳими, биз бу ишга бугундан киришсак, эзгу вазифани кўплаб ижодкорлар, илм-фан фидоийларимиз, санъаткору спортчиларимиз-нинг ҳаётлик чоғларида амалга оширишга улгураимиз. Бу би-лан биз уларнинг ҳаёти ва фаолиятини бугунги ёш авлод-га, уларнинг ҳаёти ва фаоли-ятидан ўрнак олиб, уларнинг изидан юришга ўргатамиз.

Албатта, ҳар қандай тақлиф жамоатчилик фикри билан ҳамоҳанг бўлсагина маълум бир натижага эришилади. Шу боис ушбу тақлифнинг тақди-рини кенг жамоатчилик, маъ-навият-маърифат фидойилари ва албатта, раҳбар масъулла-римиз эътиборига ҳавола этилган. Севимли “Бойсун” га-зетамиз эса жамоатчилик фикрини оммага етказиш учун бадастирлик қилади деган умиддаман.

Хидир ЧОРШАНБИЕВ,
Ўзбекистон Ёзувчилар уюш-
маси аъзоси, “Антик дунё”
академияси профессори.

Aholini ro'yxatga olish — O'zbekiston Respublikasining butun hududida yoki uning muayyan hududlarida o'tkaziladigan, belgilangan sanada aholining demografik va ijtimoiy-iqtisodiy tavsiflarini belgilovchi, shaxsga doir ma'lumotlarni yig'ish va ularga ishlov berish hamda yakuniy ma'lumotlarni tarqatish va foydalanishning davriy jarayoni hisoblanadi.

Aholini ro'yxatga olishning asosiy maqsadi mamlakatning ijtimoiy-iqtisodiy rivojlanish prognozlarini ishlab chiqish, demografik ko'rsatkichlarini hisoblash va

prognozlash, mehnat resurslari joylashuvi va ulardan foydalanishni o'rganish hamda ilmiy tadqiqotlar olib borish uchun aholi to'g'risida ishonchli va xolis axborotlarni olishni

AHOLINI RO'YXATGA OLISHNING MAQSADI

ta'minlaydi.

Aholini ro'yxatga olishning asosiy vazifalari quyidagilardan iborat:
-aholingning sog'lig'ini mustahkamlash, xotin-qizlar va bolalar uchun shart-sharoitlarni yaxshilash,

kengaytirish;

-shaharlarni va boshqa aholi punktlarini ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish, mehnat resurslarini joylashtirish hamda ulardan foydalanishning uzoq, o'rta va qisqa

Mamlakatimizda fuqarolarga davlat xizmatlari ko'rsatilishi yildan-yil takomillashtirib borilmoqda. Xususan endilikda avtomobilni boshqarish huquqini beruvchi ishonchnoma elektron shaklda rasmiylashtirish bo'yicha ham davlat xizmati ko'rsatiladi. O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasining 2023-yil 20-noyabrda 613-son qarori bilan “Avtomototransport vositasini boshqarish huquqini beruvchi ishonchnomani elektron shaklda rasmiylashtirish bo'yicha davlat xizmatini ko'rsatishning majburiy reglamentini” tasdiqlandi.

Mazkur reglamentga ko'ra avtomototransport vositasiga ishonchnoma ariza beruvchi tomonidan YalDXP (my.gov.uz)dan foydalangan holda, o'zining va ishonchnoma berilayotgan shaxslarning biometrik pasporti yoki identifikatsiyalovchi kartasi hamda jismoniy shaxsning shaxsiy identifikatsiya raqami ma'lumotlarini kiritish orqali mustaqil ravishda rasmiylashtiriladi.

Ushbu davlat xizmati “Notarius” AATdan foydalangan holda YalDXP (my.gov.uz) orqali

Одамлар ва иссиқ қонли ҳайвонлар учун хавфли бўлган юқумли касалликлардан бири куйдирғидир. Бу ҳасталик асосан барча турдаги қишлоқ ҳўжалик ва ёввойи ҳайвонлар касаллигин, одамларга ҳам улар билан мулоқот қилган вақтда, ўша жониворларнинг ички махсусотларини истеъмол қилиш оқибатида юқад.

Куйдирғи кўзгатувчиси ташқи муҳитга тушгандан сўнг спора ҳосил қилади. Ташқи муҳит таъсирларига жуда чидамли бўлиб, тупроқда 80 йил, ундан кўпроқ муддатларга касаллик кўзгатуш қобилиятини сақлайди. Куйдирғига чалинган ҳайвон ўзининг нажаси, сийдиғи, сўлагы билан ташқи муҳитни ифлослантиради. Касаллик асосан шиддатли, ўткир, сунунка-ли кечиси мумкин. Бу касалликнинг белгилари асосан тана ҳароратининг тезда ошиши, нафас олишнинг ва юрак уришининг тезла-шиши, ҳолсизланиш, ўлган ҳайвоннинг бурун тешигидан қонли кўпик, орқа тешикларидан қон келиши ва қоннинг ивимаслигы, ўлган ҳайвон гавдасининг қотмаслиги ва тез шишиши, тез фурсатда ҳайвон ўлиши, қонининг қуйқу ва қора бўлиши, ички органлардан талокнинг 3-4 марта катталашishi, жигар, буйрак ва юракда қон қуйилиши кузатилади.

Бу касалликдан инсонлар ва ҳайвонларни сақлаш учун яъни, эпизоотик ҳамда эпидемиоло-гик барқарорлиқни сақлаш учун барча қишлоқ ҳўжалик ҳайвонларини доимий ветеринария кўригидан ўтказиб туриш ва куйдирғи касаллигига қарши эмлаш зарур. Шахсий ҳўжаликлар ва қушхоналарда сўйиладиган молларни ветеринария мутахассиси кўригидан ўтказиб сўйиш ва истеъмол қилиш тавсия этилади.

Бойсун туман ветеринария ва чорвачиликни ривожлантириш бўлими бошлиғи.

Zokir HAYDAROV,
Boysun tuman adliya bo'limi bosh maslahatchisi.

КУЙДИРГИДАН САҚЛАНИНГ

“ҲАМЕША БО ВАТАН” БОШЕД!

Китоби нави Шариф Халил, узви Итти-фори нависандагони Тоҷикистон ва хабарни-горги рўзнамаи “Овози тоҷик” дар вилояти Қашқадарё бо номи “Ҳамеша бо Ватан” аз чоп баромад, ки боиси хушхолии аҳли адаб ва фарҳанги қаламрав гардид.

Китоби мақзур аз мақолаҳои публисистии адиб ва рўзнаманигор таркиб ёфта, дар солҳои гуногун таълиф шудаанд ва дар нашриҳои тоҷикии ватанамон чун “Овози тоҷик”, “Садои Сурхон” (Соли 2003 катъи фаъолият намуд), “Бохтар” (Соли 2005 баста шуд) ва “Хо-вар” саҳифаҳои тоҷикии рўзнаномаҳои ноҳиявии “Бойсун” ва “Сариосиё” рӯи чопро дидаанд. Қобилии зикр аст, ки муаллифи китоб дар поёни ҳар мақола таъриҳи таълифу нашр ва номи нашриро дарк кардааст. Аксари мақолаҳои рўзнамонигор, ки вориди маҷмӯа гашта-анд, дар чандин рўзнанома нашр шудаанд ва муаллиф номи онҳоро низ паҳкам овардааст. Чунин ёддошт бе-шак ба нафъи муваққидон буда, дар ҷустани маводи мавридӣ назар азият нахоҳад кашид.

Дар як маҷмӯаи алоҳида гирдҳам овардани мақо-лаҳои публисистӣ дар таъриҳи журналистика падидаи наवे нест ва ин як қорӣ маммулест, ки рўзнамонигоро-ни тоҷикии Ўзбекистон ҳам солҳои охир аз ин шева бе-штар қор мегарданд. Мурод аз он дар қарғи гулмоҳиго намондани мақолаҳои нашргашта ва тарғиби боз ҳам бештар ва бехтари онҳо мебошанд, ки мавзӯҳои муҳи-ми иҷтимоии иқтисодии даврро фаро гирифтаанд. Ин мақолаҳо ҳар қадом дар алоҳидагӣ як пора таъриҳи халқу Ватанро ифода мекунанд, ки баъд аз гузашти даҳсолаҳо бешак боз ҳам қимати бештар пайдо хо-ранд кард. Албатта, нависандагон ҳам қўиши ба ҳарч медиҳанд, ки муҳимтарин нигоштаҳои худро, ки ари-зи баланд доранд ва ба нафъи насли минбаъда хид-мат хоҳанд кард, вориди китобхонаи созанд.

Шариф Халил ҳам бо rixоият ва дарки ин маъни навиштаҳои худро ба таърии гулчин зери як мукова гир-дихам овардааст, ки як қисмати бештари онҳоро мақо-лаҳои тайи як соли охир нигошта ва дар рўзнамаи “Овози тоҷик” ба нашр расондаи ў ташкил медиҳанд. Бояд таъкид кард, ки китоби “Ҳамеша бо Ватан” дар ҳокаи энҷодӣ ба таъбу наشري “Мақорат”-и шаҳри Самарқанд тарҳрезӣ шудааст ва нашриёти “ELNUR-PRINT”-и шаҳри Тошқанд дар 400 нуска чоп кардааст. Китоби мақзур бо тахрири шоир, раиси бахши тоҷикии Иттифогии на-висандагони Ўзбекистон дар Самарқанд, сармуҳарри-ри маҷаллаи адабии “Дурдонаи Шарқ” Асадуллоҳ Ис-маиловда нашр гардидааст.

То ҷое ҳабар дорам. Шариф Халил пас аз танаф-фуси зиёда аз даҳсола моҳи ноябри соли 2022 ба май-дони журналистика дубора баргашт ва чун хабарниго-ри рўзнамаи “Овзори тоҷик” дар вилояти Қашқадарё ба қор оғоз кард. Солҳои пеш дар рўзнаномаҳои “Садои Сурхон”, “Бохтар” ва “Ховар”, ки аз шаҳри Тирмиз ба нашр мерасиданд, ба қасби рўзнамонигорӣ шугл вар-зида, минбаъд (аз соли 2008) ба далели мушқило-ти иқтисодӣ аз ин соҳа қанор рафт ва як муддати тўлонӣ дар шаҳрҳои Руссия қор кард. Аммо ҳаргиз аз қаламу қоғаз ҷудо набуд ва мақорати худро дар навиштаи

жанрҳои адабии қисса, ҳикоя, новелла, ҳикоеъти муъ-ҷаз сайқал дода, худро ба сифати як адиб муаррифи сохт. Дар ин байн аз қаҳдаҳои қалами худ маҷмӯаҳои “Дар пошнаи кўхи баланд”, “Ширмолаҳои маҳтобӣ” ва “Се барғи сабз”-ро (бо ширкати адибон Юнуси Имомназар ва Фаридуни Фарҳодзод) фароҳам ва нашр кард. Аммо ба олами рўзнамонигорӣ дубора баргаштани ў боиси хушхолихо гашт ва хонандагони рўзнамаи “Овози тоҷик” тайи як сол аст, ки бо мақо-лаҳои ин адибӣ рўзнамонигор дар мавзӯҳои гуногун шинос мегарданд ва ў ғолибан дар муаррифии зин-дагии рӯпурҷуби тоҷикони вилоятҳои Қашқадарё ва Сурхондарё, бурду бохти рўзгори онҳо саҳми боса-зое меғузорад.

Мақолооти рўзнамонигор Шариф Халил, ки ку-нун тахти унвони “Ҳамеша бо Ватан” ҷоп шуда, ба дастӣ хонандаи бориқбин расид, дар жанрҳои гу-ногунии публисистӣ иншо шуда, дар байни ин ни-гоштаҳо жанрҳои очерк, лавҳа, мусоҳиба ва мақо-лаҳои таҳлилийву гузоришҳои ҷолиб аз рафти воқе-оти муҳими иҷтимоии давр мавқеи ҳосе доранд. Шариф Халил дар мақолаҳои худ бештар аз ҳаёти шахсиятҳои маъруфи тоҷикони Ўзбекистон, омўз-горони дилсўзи дабистонҳо, ҳунармандони асил... суҳан ба миён овардааст, ки ҳар қадом дар қасби худ ағнуштнамо гашта, дар пешрафти илму маъри-фати тоҷикон, пойдори забони мо дар саросари қаламрав, зинда ва пойнда ниғаф доштани ҳуна-рҳои мардумӣ саҳми босазое гузоштаанд.

Чун китобро ба даст меғиред, нахуст номи хушохангаш зеҳнро машғул медорад, ки бурди му-аллиф метавон гуфт. Мардуми оқил беҳуда нагуф-таанд, ки номи зебои асар — номи асар. Ҳоса бо вожаи “Ватан” пайванд омадани номи китоб дар дили хонанда як эҳсоси наҷибро барангехта, ба мисоли оҳанги рўҳнавоз таъсири латифе мерасо-над. Муаллиф ин номро бо амри тасодуфе интиҳоб накардааст. Чунин ба назар мерасад, ки ў ҳарчанд чандил сол заҳри мусофират чашидааст, аммо ҳар-ғиз аз Ватан ва ташвиши он дур набудааст ва ҳаме-ша бо ёди он зиставу аз қамолаш хурсанд, аз бох-таш ногузир ғамгин гаштааст. Вай ба ин нукта малех ишорат мекунда ва таъкид меСОЗад, ки дигар аз Ватан дур нахоҳад рафт ва баръакс, даст ба на-би он гузоштаву воқиф аз дардхўша гашта, пой бар пой ба қамол хоҳад расид. Аслан “Ҳамеша бо Ватан” унвони як очерк аст, ки аз ҳаёти ибратбахш ва пур аз эҳсоси ватанхўҳи фарзанди нақўномии диёрамон Ҳоҷи Холмуҳаммад Тўраев (ҳоло ин со-ҳибқори муваффақ муқими шаҳри Душанбе аст) қисса мекунанд. Ин марди наҷиб ҳарчанд дур аз Ватан зиндагӣ дорад, аммо ҳамеша бо Ватан аст ва аз нўги сармоияи худ ба мардуми зодгоҳаш (Деҳаи Бибиширини ноҳияи Бойсун) пайваста қўмак мекунанд, алоқадар ҳол ба рушд ва фаровонии ҳаёти онҳо ҳисса меғузорад. Муаллифи очерк ин ҳамава-танро чун улғуи садоқат ба хоқдони бобо ў ба тас-вир қашида, ба даҳҳо ҳамаватанони сармоядори хо-риҷамон гуфтан мекоҳад, ки Ватан хидматҳои фар-



зандони фарзона ва саҳми худро ҳаргиз фаромўш нахоҳад кард. Китоби “Ҳамеша бо Ватан”-и Шарифи Халил аз 28 очерку ла-вҳа, мусоҳибаву мақо-лаҳои таҳлилийву танқ-идӣ, ёдномаҳо аз ҳаёти энҷодкорон иборат ме-бошад. Ин навиштаҳо ро хонанда ба сони як ҳикоятӣ равону ҷаззоб мутолиа мекунанд, ки бо забони ғасеҳи иншо гашта, до-рои бадеият ва самимияти ҳосе мебошанд. Ёдномаи му-аллиб дар сўғи вафоти Нависандаи Халқии Тоҷикистон, адиби хушномии тоҷикон Саттор Турсун бо номи “Дар домани лозалори ёр афтод” дар авроқи пешии китоб ҷой гирифта, минбаъд очерку лавҳаҳои рўзнамонигор аз рўзго-ри омўзгорони баору номуси дабистонҳои тоҷикӣ Нар-зулло Сафараматов, Саодат Сангинов, Лағофат Ис-матов ва Шўҳрат Сориёев, Оллоқул Бобокўлов, табиибони ҳрозидиёрамон Фазлиддин Қаландаров, Нуриддин Шо-ҳимардонов ва Толибҷон Норов, бонувони суҳанвар Ул-дон Қараева, Ўғулоӣ Ҷўрабоева, Шаҳодат Раҳимова ва Сурайёи Норманова, шоирони маҳаллии Равшани Эҳсон ва Ҳамроз (Рўзжўл Тошв) ва чандин намоёндагони аҳли ҳунар ҷой гирифтаанд. Дар ин навиштаҳо дунёи рангини онҳо ба тасвир омада, заҳмати бемислашон дар роҳи пойдори миллат ва забони он, тарбияти инсонии қомилу ҳақрағаст, ҳалли мушқило-ти ҳаёти мардум... бо далалҳои раднопазир сабт гаштааст.

Мусоҳибае бо номи “566 рўз дар маҳбас”, ки ҳаёти пур аз машаққат ва ранҷҳои собик нозирӣ мактабҳои Шўъбаи таълими халқии ноҳия Музработи вилояти Сур-хондарё Абдумурод Ҳолбеевро фаро гирифта ва онро рўзнамаи “Садои Сурхон” 16-31 марти соли 2001 ба чоп расонидаст, аз зумраи бехтарин маводи маҷмӯаи “Ҳа-меша бо Ватан”-и Шариф Халил мебошад. Ёд дорам, ки пас аз наشري ин мусоҳиба ҳамон шумораи “Садои Сур-хон” даст ба дастӣ меғашт ва ба шуҷоати муаллиф таҳ-син меғуфтанд. Дар ин мусоҳиба суҳан аз ҳабси бегу-ноҳи як омўзгор мееравд, ки чандин муаллимонии дорои дипломҳои соҳаро фош карда, худ ба фишори саҳти ма-қромоти қудратӣ дучор омадааст ва қабран 566 рўзи умри худро паси панҷараи ҳабсхона гузаронидаст. Абдуму-род Ҳолбеев ба иттиҳомии паҳни варақаҳои фиркаи мам-нуи “Ҷузбўттахрирӣ”, тарғиби ғоҳи он ва маводи муҳад-дир ҳўкии 18 сол дар зиндонро гирифта, дар таъриҳи Ўзбекистони ҳамон айём аввалин шахсе маҳсуб меёфӣ, ки бо матонат ва ҳақрамони бемисл аз банди ҳабси дурдароз озад ва сафед шудааст. Мусоҳибаи мақзури журналист ба рўзгори пенидаи ин шахс тааллуқ гирифта, дарду доғҳои он айёми фитнаҷўро ошкор сохта аст...

Чунин мақолоти дилангез дар маҷмӯаи “Ҳамеша бо Ватан” зиёдаанд ва умедворем, ки манзури хонанда-гони хушзавқ мегарданд. Ба муаллифи китоб тавафқ хо-ҳонем.

Маҳкам ЧАЪФАРЗОДА,
ноҳия Сариосиё, махсус барои рўзнамаи
“Бойсун”.

Нависандаи Халқии Тоҷикистон, дорандаи ордени “Дўсти халқо”, Арбоби шоистаи фа-рҳанги Тоҷикистон, барандаи ҷоиизи мукофоти ба номи Рўдакӣ 15-уми феввали соли 1946 дар деҳаи Пасурхӣи ноҳияи Бойсун дар оилаи деҳқ-они маърифатпарвар ба дунё омадааст.

Баъди хатми мактаби рақами 5-и ин деҳа ба шўъбаи забон арабии Донишгоҳи милли Тоҷикистон дохил гаш-та, оро соли 1970-уми асри сипаришуда хати мекунад. Саттор Турсун солҳои донишҷўияш ба қору энҷоди адаби-ёт жарғи ҳиконавишӣ қувваозой мекунанд. Дар ҳамин солҳои хушхои айёми қавонӣ чандин ҳикояҳояш дар рўзнамаву маҷаллаҳои даврӣ рӯи чопро мебинанд. Қоби-ли қайд аст, ки Саттор Турсун дар ин сарзамин ҳамчун нотикии волосухан шинохта шуда ғангоми донишҷўияш дар радиои ҷумҳурии ин кишвар фаъолият дошт. Лаҳни гуф-торӣ ўро шунавандагон меписандиданд. Махсусан, ҳан-гоми қироати навиштаҳои насрий ва назм ба шунаванда-гони ҳамадон писанд омада буд. Аз ин хотир, роҳбария-ти ин идорай бонуфуз хидмати ин нотикии волосуханро бо мукофотҳои пулливу молӣ тақдир карда буданд.

Баъд аз хатми донишгоҳ Саттор Турсунро ба ма-ҷаллаи бонуфузи ин ҷумҳурӣ—“Садои Шарқ” ба шўъбаи очерк ва публисистика ба қор қабул мекунанд. Он замон нависандаи қавон ба синни 24 расида буд. Қор бо энҷод-корони боистеъод ва муҳити иттиҳодияи нависандагон ба ин қаламкаши ояндадор имкон дод, ки аз ҳисоби бе-

НЕКНОМОН НАМИРАНД

дорхобиҳо ба хондану навиштан бештар ҳў гирад. Воқе-ан ин заҳматҳои пайвасти ў барабас нарафт. Пас аз як соли фаъолиятш дар ин маҷалла маҷмӯаи ҳикояҳои ў бо номи “Дили гарм” рӯи чопро дид. Пас аз се сол қис-саи “Сукути қуллаҳо”-и ў аз чоп баромад. Ин повест дар мавзўи солҳои қанг дар ақибгоҳ қиссаи хонданбобе ба шумор мееравд. Воқеаҳо, тасвирҳои ин повест ба ҳо-ландагон сержумор хеле писанд афтода буд. Ҳамон со-лҳо нависандаи машҳури ўзбек Одиб Ёқубов ба ин по-вест баҳои муносиб дода хотиришон карда буд, ки воқеаҳои ин қисса хеле қаззобро мафтункунандаанд. Ба ҳамин мазмун ба нависанда номаи пурмуҳтаво навиш-та барои ин комёбиҳояш табрик карда буд. Минбаъд китобҳои ў бо номи “Барф ҳам меғузарад”, “Аз суҳб то шом”, “Қамони Рустам”, “Санг дар бағал ба тўфон”, “Дувоздаҳ ҳикоя”, “Зимистони умр” ва романи оламшў-мули ў “Се рўзи як баҳор” шўҳрати ўро қаҳонгир кард. Ҳамаи энҷодиёти адиб чун бозёфти нави адабиёт пазир-руфта шуд аз ҷониби хонандагони сержумор.

Дар энҷоми соли сипаришуда бо ташаббуси нави-сандаи Халқии Ўзбекистон Эркин Аъзам ба муносибати 75-солагии Саттор Турсун ҳикояҳои гулчини ў бо номи “Охири рўзи тирамоҳ” дар шаҳри Тошкент аз чоп баро-мад. Саттор Турсун чун паяғзори “Насри андеша” бо зарби қалам нозуктарин тапиши дили инсонро ба ғўши оламиён расонда тавонист. Ин буд, ки қариб ҳамаи асо-рии нависанда бо забони русӣ тарҷума шуда ба ин во-сила зиёда аз сй забони халқҳои қарҳон дастраси хонан-

муддатли prognozlarini va dasturlarini tayyorlash;

-aholini ro'yxatga olish davri oraliq idagi aholi soni va tarkibining joriy hisobini, hisob-kitoblarini hamda prognozlarini amalga oshirish, -ijtimoiy-iqtisodiy rivojlantirish masalalari bo'yicha ilmiy tadqiqotlarni amalga oshirish.

Bir so'z bilan aytganda aholini ro'yxatga olish jarayonlarini amalga oshirilishi ijtimoiy hayotimizning yangilanishida omil bo'lim xizmat qiladi. **B.QULMAMATOV,**
tuman statistika bo'limi bosh
mutaxassisi.

Хаёт давом этаётган экан шубҳасиз, унинг оқ ва қора томонлари ҳам борлигини ҳис этасан.

Айниқса, нек ниятлар билан оила деган муқаддас кўрғонни барпо этиш баробарида бахтли ҳаёт нашида-сини суроятган, туғилган фарзандларини қамолотга ет-казиш билан банд ота-оналар бугун энг бахтли инсон-лар саналади. Ва аксинча, орзу-ҳавасни ўйинчоқ би-либ, арзимаган гап-сўзларни деб оилани барбод қила-ётганлар ҳам бор. Оталарнинг бепарволиги, оналар-нинг ажралишга бўлган иштиёқи туфайли фақат бола-ларгина азият чекапти десак тўғрироқ бўларди.

Мана, қўлимизда яна уч нафар онанинг моддий таъ-минот сўраб, фуқаролик судига қилган мурожаати. Қайси бири билан суҳбатлашманг ўтган бир-икки йил мобайнида турмуш ўртоқлари билан ўзаро келишол-

БЕҚАРОР ОТАЛАРДАН МОДДИЙ ТАЪМИНОТ

май, айна пайтда алоҳида-алоҳида яшаётганлигини пеш қиладилар. Дарҳақиқат, ҳар уч оила ҳам яқин икки йил орасида турмуши бузилиб, фарзанд кўриш бахтига му-шарраф бўлган бўлсалар-да, ҳар икки тараф ҳам бунга эътибор қилмай, фақат ажралиб кетишни ўйлайдилар. Ўзгина сабр-тоқат, кечиримлилик етишмайди, уларда. Хўш бу рисолага тўғри келадими? Мана энди оналар ўша беқарор оталардан алимент талаб қилиб, судга даъво ариза киритганлар. Буни қарангки, огоҳланти-риш, қакирув қоғозлари юборилганлигига қарамай икки нафар ота судда қатнашишни ўзларига эг кўрмадилар ҳам. Начора, улар бўлмасалар-да бу масалани сирт-дан ҳал этиш тартиб-қоидалари мавжуд. Шунӣ ҳисобга олиб, даъвогар Ш.Олимова, З.Рўзбобоева, М.Сафарова (исми-фамилиялар ўзгартрилди)ларнинг фарзандла-ри учун С.Шоимов, Р.Худоев, С.Тошевлардан алимент талаб қилиш мурожаатлари қондрилди ҳамда жавоб-гарлардан республика бюджетига 330 минг сўм миқдо-рида давлат божи ундирилиши кўрсатиб ўтилди.

Л.УСАРОВ,
фуқаролик ишлари бўйича туман суди раиси.

Шеробод – 2 ТРИБ томонидан Темиров Шер-зод Бахромович номига берилган AD-255503 ра-қамли ҳайдовчилик гувоҳномаси йўқолганлиги сабабли **БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

дагон гардидааст.

Нависанда ҳамчун донандаи хуби забонҳо чун тарҷ-умони чиррадаст асарҳои Хеменгуэй, Абдулҳорими Ғал-лоб, Серо Хонзодиян, Грант Метвосиян, Эркин Аъзам, Мусо Муродалӣ, Л.Толстой, Чек Лондонро бо мақорати ҳоса тарҷума кардааст. Омўзishi тарафайни энҷодиёти нависанда дар мадҳи назари танқиди адабӣ қарор ёфта-наш дар бозёфти энҷодиаш дар қушодани руҳияти олами қаҳраманонаш аст. Аз ин рў образҳои наминаранди ада-биётро офарида тавонист. Чун парвандаи ҳоку оби як диёр мо посдори хотираи ин марди далеру шўҷоь, яқруёи як ҳў аламбардори адабиёти болову воло Саттор Турсун бояд бошем.

Бо ифтихор гуфт Саттор Турсун нависандаест, ки энҷоди-ёташ бо дуриҳои дур дастраси хонандагони умумиҷаҳо-нист. Маҳсули энҷодиёташ чун моли адабиёти умумибаш-тариё эътироф шудааст. Аз ин рў қадршиносӣ ва абади гардондани хотираи поки ў аз ҳар ҷиҳат қобили қабул ва сазовори даттирист.

Дар арафани соли нав бо ташаббуси Маркази миллии маърифат ва санъати тоҷикони ноҳия (раисаш Ғ.Норбоб-ев) дар мактаби рақами 5-и ноҳия бо ҳамкории раёсати маҳаллаи Пасурхӣ (раисаш Ҳ.Раҳимов) ва инчунин кол-лективи муаллимони мактаби номбурда барои абади гар-донидани хотираи дурахшонии адиб Саттор Турсун дар мавзўи “Фарзанди сазовори Пасурхӣ” ҷамъомад гузаро-нида шуд. Дар ҷамъомад 80 нафар намоёндагон ва ваки-лони маркази миллии, маҳалла ва мактаб иштирок гарданд.

Аз рӯи ин масъала раиси ма-ҳаллаи Пасурхӣ Хусан Раҳимов ба суҳан баромада, бо як ҳисси ифтихор ба ҳозирин рӯ оварда гуфт:

—Азינוи Ҳамдиди мо, — Саттор Турсуну нафақат мо ва тоҷики

Gazeta "Surxon tongi" va "Zarya Surxana" gazetolari bosmaxonasida chop etildi. Manzil: Termiz shahri Shukrona ko'chasi 19-A uy.